

Kültür

Enbiya YILDIRIM*

SIZLANMAK YERİNE
ÇABALAMAK

“Öncelikle neler yapabileceğimize, alabileceğimiz tedbirlerin neler olduğuna bakmak ve bunların ne kadarını yaptığımızı kontrol etmek durumundayız. Bunu yapabilirsek ağlamak için de hakkımız olabilir. Nitekim hayata kendisinden bir şeyler katabilen, müdahil olan insan, sızlanmaya hakkı olan insandır.”

Zaşı benim gibi kırkın üzerinde olanlar, toplumun çok hızlı bir şekilde değerlerinden uzaklaştığını iyi fark ediyor. Kendi çocukluğumuzla içinde yaşadığımız günleri karşılaştığımızda, bizleri bir arada tutan kıymetlerin çok süratli bir şekilde aramızdan çekildiğini, ahlâkî yozlaşmanın inanılmaz boyutlara vardığını ve toplumun birbirine yabancılaştığını görüyoruz. Hatta bizlerin çocukluk dönemleriyle mukayese ettiğimizde, şimdiki toplum ile bizim çocukluğumuzdaki toplumun neredeyse farklı iki toplum görüntüsü arz ettiğini söylememiz bile mümkün. Bu sürükleniş hepimiz üzerinde öyle bir ürküntü meydana getiriyor ki, ailelerimizi korumak, çocuklarımıza sahip çıkmak noktasında büyük bir endişe yaşıyoruz. Zira çocuklarımızı tanıyamaz, birbirimizi anlayamaz hâle geldik. Her an çocuklarımızın elimizden uçacağı, geri dönülmesi çok zor bir mecraya doğru sürükleneceği endişesini taşıyoruz.

Bütün bu endişelerimizde sonuna kadar haklıyız. Etrafımızda bizzat gördüklerimiz bir yana, televizyon ve gazetelerdeki haberler bizleri dehşete sürüklüyor. Suç oranı küçük yaşlara kadar inmiş, çocukların her türlü kötü alışkanlığı kazanması kolaylaşmıştır. Gazetelerde bir hafta boyunca yayınlanan üçüncü sayfa haberleri bir araya getirilecek olsa, gerçek bütün çıplaklığıyla karşımıza çıkar. Bunu gören anne babanın çocukları adına yarından endişe duymasından daha tabii ne olabilir?

Bütün bu dehşetli süreci yaşarken ne yapıyoruz diye soracak olsak, vereceğimiz cevap bellidir: Çaresizlik içerisinde etrafımızdaki olumsuzlukları suçluyoruz. Artan televizyon kanallarının ve internetin çocuklarımızın ahlâkını bozduğunu, onları şehvetlerinin peşine sürüklediğini, okullarda verilen eğitimin evlatlarımıza kendi değerlerimizi veremediğini, bu bir yana, yavrularımızın pek çok kötü alışkanlığı okulda kazandığını,

minarelerden beş vakit yayılan ezan sesleri dışında sokaktaki her şeyin çocuklarımızı İslâmın tasvip etmediği şeylere çağırdığından dert yanarız. Onu suçlarız, bunu suçlarız. Amerika'yı ve batıyı toplumumuzu ifsat etmeye çalışmakla itham ederiz.

Görüldüğü üzere, etrafımızda rahatsız olacağımız ve suçlayacağımız çok şey var. Ancak bütün bu suçlamalarımızı dile getirirken bir gerçeği unutuyor gibiyiz. O da bu sızlanmalarımızın gerçeği değiştirmede, bozulan çevrenin çocuklarımızı bizlerden uzaklaştırmaya devam ettiği. Demek ki, biz ne kadar dertlenirsek dertlenelim, kimleri suçlarsak suçlayalım, bizim bu sızlanmalarımız sorunumuza çözüm sunmuyor. Biz dertlendikçe kötü ortamın çocuklarımız üzerindeki olumsuz etkisi ve baskısı azalmıyor. Üstelik sadece ağlamayı seçtiğimizde, etrafımızda olup bitenlere karşı pasif bir seyirci gibi kalmanın yanında, anlamsız bir üzüntüyle kendimize de zulmetmiş oluyoruz.

O zaman üzülmenin ve ağlamanın yanına bir şeyler katmamız, yani bir çaba sarf etmemiz gerekiyor. Bunu yapabilirsek hayatımızı anlamlandırmış olacağımız gibi bir şeyler yapmış olmanın hazzını tadarak ruhumuzu da sükûna erdirmiş olacağız. Belki de en önemlisi, Allah'ın tüm insanlığa gönderdiği ahlâkî ilkelerin hayata hâkim kılınması, çevremizin güzelleşmesi, kulluk bilincinin artması, haramlarla helâllere dikkat edilmesi ve güzel nesillerin yetişmesi yönünde sarf ettiğimiz emeğin karşılığını rabbimizden alacağımızı ümit ederek büyük bir keyif alacağız. Öyley-

se bir yerlerden başlamak gerekiyor.

Öncelikle neler yapabileceğimize, alabileceğimiz tedbirlerin neler olduğuna bakmak ve bunların ne kadarını yaptığımızı kontrol etmek durumundayız. Bunu yapabilirsek ağlamak için de hakkımız olabilir. Nitekim hayata kendisinden bir şeyler katabilen, müdahil olan insan, sızlanmaya hakkı olan insandır. Zira o üzerine düşeni yapmaya çabalamış, emri bil maruf nehyi anil münker doğrultusunda bulunduğu ortamın güzelleşmesine katkı sağlamaya gayret etmiş, sadece otura-

rak bir seyirci gibi kalmamıştır.

İsterseniz, ne kadar ne yaptığımızı anlamak için önce evimizin içinden başlayalım. Evin babası isek, akşam eve geldiğimizde çok şikâyetçi olduğumuz televizyonun karşısına kurulup o kanaldan bir diğerine gezinip duruyor muyuz? Evi sadece dinlenmek için kullanan bir turist gibi miyiz? Yoksa eşimiz ve ailemizle ilgilenip onlarla sıcak bir ortam içerisinde muhabbet ediyor muyuz? Eşimizle, çocuklarımızla şakalaşiyor muyuz?

Evde hep birlikte okuma yapıyor muyuz? Okuduklarımız üzerinde tartışarak, çocuklarımızın katılımını sağlayarak daha bilinçli olmaları için bir çaba gösteriyor muyuz?

Kıraatimizin ne kadar iyi olduğuna aldırmadan, birlikte cemaat olup namaz kılıyor muyuz? Önlere geçip Allah'ın huzuruna durarak, Yaratana kulluk etmenin lezzetini beraberce tadabiliyor muyuz? Namazdan sonra içimizden birinin okuyacağı Kur'an ile ibadetimizi taçlandırabiliyor muyuz? Fırsat buldukça ailemizi alıp cemaatle namaz kılmaya camiye gidiyor muyuz? Hele de bir İstanbul'da isek sabah namazına Eyüp Sultan'a, Sultanahmed'e, Süleymaniye'ye veya Fatih'e; İstanbul dışındaysak şehrimizin insanı manevî olarak kucaklayan en güzel camisine gidebiliyor muyuz? Hele bir sabah namazında bunu yapalım. Ailece alacağımız manevî

hazzi inanın burada anlatmak imkânsızdır.

Hep beraber oturduğumuz sofrada yemekten önce besmele çekip, yemeğin ardından beraberce ellerimizi açıp, Allah'a hamd ediyor muyuz? Çocuklarımız yemek yemeyi İslamî gelenekler ve âdâb içerisinde mi gerçekleştiriyor? Yemeğe ilk önce en yaşlı olan mı elini uzatıyor, sağ elle yiyip içmeye dikkat ediliyor mu? Sözüün özü, elimizden geldiğince evimiz içinde İslâmî gelenekleri yaşatmaya çabalıyor muyuz? Gerçek anlamda bir aile olabiliyor muyuz? Evimizde Müslüman aile havası teneffüs edilebiliyor mu?

Eğer çalışmayan bir ev hanımı isek, çocuklarımızın babadan çok bizimle birlikte olduğunun bilincinde miyiz? Onlara bir anlamda hem analık hem babalık yapmak durumunda kaldığımızı ve çocuklarımızın ev içerisinde ahlâkî değer namına alabilecekleri şeylerin çoğunu bizden aldığımızın farkında mıyız? Günün çoğunu, aile içi problemleri irdeleyip duran anlamsız kadın programlarına ayırıp çocuklarımızı ihmal ediyor muyuz? İbadetlerimizi, etkilenmeleri için çocuklarımızın önünde edâ etmeye gayret ediyor muyuz? Onlara İslâm ahlâkına uygun ifadelerle hitap ederek iyi bir edeple bezenmeleri için çaba sarf ediyor muyuz?

Tüm soruları hem anne hem de baba açısından çok basite indirgeyerek şöyle sorabiliriz: Ço-

cuklarımızın bizim gibi olmasını istiyor muyuz, istemiyor muyuz? İstiyorsak, onların azından bizler gibi olması için çaba sarf edelim. İstemiyorsak, kendimizin daha güzelleşmesi için uğraş vermek yanında çocuklarımızın da erdemli olması için gayret gösterelim.

Esasında çok karmaşık ve içinden çıkılmaz gibi gözükken problemin çözümü bizimle başlamaktadır. Öncelikle biz üzerimize düşen sorumluluk-

ları yerine getirmek durumundayız. Zira ailece yapabileceğimiz çok şey var. Ancak biz bunları tamamen ihmal ettikimiz ve kendi sorumluluğumuzu bir yana bırakarak sadece suçlu aramaya yöneldiğimiz için çocuklarımızın elimizden çıkmasına seyirci kalıyoruz. Gazetelerin üçüncü sayfalarını kaplayan haberlerin önemli bir kısmının, anne babaların ihmal ettiği çocuklara ait olduğunu unutmayalım.

Hatırlatılması gereken bir

husus daha var: İnsan güzel bir aile ortamında, iyi bir çevre içinde bulunmazsa, uygun olmayan şartlar onu etkiye açık bir duruma getirir. Bunun anlamı ise, özünde var olan değerler ile kazandığı güzellikleri yavaş yavaş kaybetmesi anlamına gelir. Bu nedenle, çocuklarımızı korumak aile içinde onlara göz kulak olmakla sınırlı kalmamalıdır. Aile ortamı dışında da güzel bir ortam sağlamaya çalışmakla mükellefiz. Özellikle yaz aylarında düzenlenen kamp- lar, yaz Kur'an kursları çocuklarımızın bizim öz değerlerimize sahip olmaları açısından son derece önemlidir. Bunun dışında, çocuklarımızı birlikte olduğumuz insanların çocuklarıyla tanıştırebiliriz, yakın muhitlerde oturanlarla arkadaşlık yapmalarını sağlayabiliriz. Beraber pikniğe, akşam gezintilerine çıkabiliriz. Elimizden geldiğince bu ve benzeri uğraşlarla çocuklarımızın boş vakitlerini doldurmaya çabalayabiliriz. Bunu yaparsak, çocuğumuzun ahlâkî gelişimine hem ev içinde hem de dışarıda destek olmuş oluruz.

Bütün bu uğraşlar bir araya geldiğinde ve bunların olumlu sonuçlarını görmeye başladığımızda, hem bir şeyler yapabileceğimizi görürüz, hem de çocuklarımızdaki güzelleşme nedeniyle sevinçle dolarız. Bunun bir anlamı da, olan bitene seyirci kalıp üzülme dışında yapabileceklerimiz olduğunu görmektir.

*Prof. Dr.